

ЖОВТНЕВИЙ ПЕРЕВОРОТ 1917

12 жовтня 1917 більшовицький Петроради за запитом Троцького формує Військово-революційний комітет, який починає активну підготовку до збройного повстання. Есеро-меншовицьке меншість Петроради протестує проти створення ВРК, як органу, паралельного штабу Петроградського військового округу; вони характеризують ВРК, як орган "військового двовладдя". Для відводу очей [63] головою ВРК був призначений другорядний діяч революції, лівий есер Лазімір П. Є. У реальності основними лідерами ВРК були фактично Троцький, Подвойський і Антонов-Овсієнко. За задумом Троцького, повстання було приурочено до Другого з'їзду Рад, який вже повинен був встати перед фактом знищення системи «двовладдя»

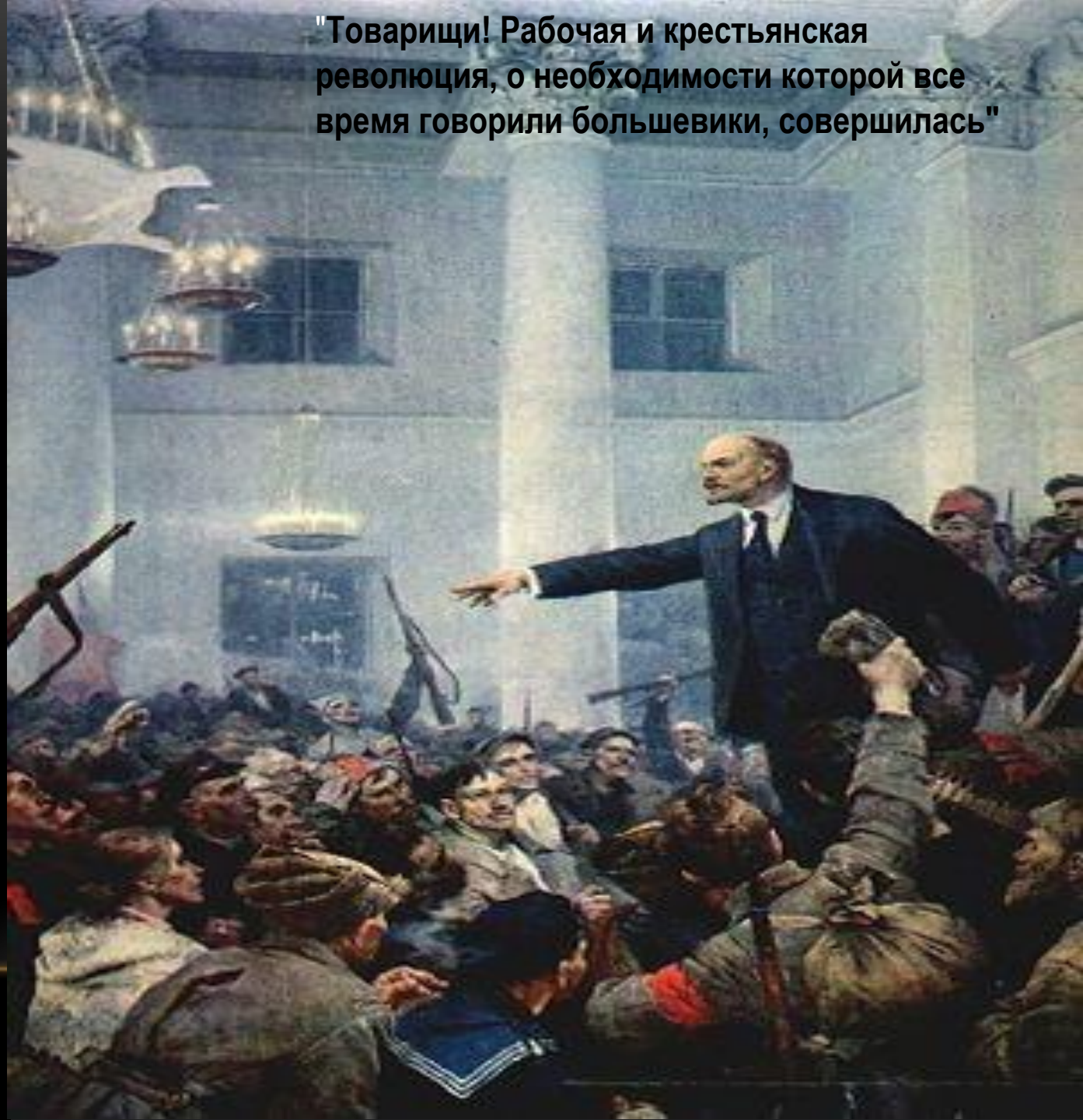
16 жовтня по наказом голови Петроради Троцького видано 5 000 гвинтівок червоногвардійцям.

18 жовтня Троцькому довелося прямо відповідати на засіданні Петроради на питання, чи готують більшовики збройне повстання

21-22 жовтня більшовики проводять Петрограді ряд мітингів з метою схилити нерішучих на свою сторону.

ВРК выпускает воззвание, в котором заявляет, что выступление большевиков является "защитой демократии от контрреволюции". Ленин обращается, минуя ЦК, к Петроградскому и районным комитетам партии с воззванием о том, что "Правительство колеблется. Надо добить его во что бы то ни стало! Промедление в наступлении смерти подобно!".

"Товарищи! Рабочая и крестьянская революция, о необходимости которой все время говорили большевики, совершилась"

ПЕТРОГРАД, 24—26 ОКТЯБРЯ 1917 ГОДА, ХРОНИКА СОБЫТИЙ

24 ОКТЯБРЯ

Ночь на 24 октября — Постановление Временного правительства о закрытии большевистских газет

05.00 — Большевистские газеты закрыты. Через несколько часов они возвращаются под контроль большевиков

16.00 — Юнкера разводят петроградские мосты и берут их под охрану

17.00 — Матросы занимают Главный телеграф и Петроградское телеграфное агентство

18.00 — Юнкера отбивают телеграф. Смольный отрезан от телефона. В Петроград прибывают матросы из Кронштадта

19.00 — Большинство мостов взято под контроль солдатами и матросами

Поздно вечером Ленин уходит в Смольный

25 ОКТЯБРЯ

01.25 — Восставшие занимают Главный почтамт

02.00 — Заняты Николаевский (Московский) вокзал и Центральная электростанция

03.30 — Крейсер «Аврора» встает у Николаевского моста рядом с Зимним дворцом

06.00 — Матросы занимают Государственный банк и закрывают редакции центральных газет

07.00 — Занята Центральная телефонная станция

10.00 — В печать направлено обращение ВРК «К гражданам России!», провозглашающее Временное правительство низложенным. Керенский уезжает на фронт

13.00 — Занят Мариинский дворец, Предпарламент распущен

18.00 — Стягивание сил восставших к Зимнему дворцу

19.00 — Ультиматум Временному правительству

21.40 — Выстрелы из Петропавловской крепости и с «Авроры». Первые столкновения у Зимнего дворца

22.40 — Открытие II Всероссийского съезда Советов рабочих и солдатских депутатов в Смольном

23.00 — Первые группы восставших проникли в Зимний дворец

26 ОКТЯБРЯ

02.10 — Арест членов Временного правительства

05.00 — Съезд Советов принимает воззвание к стране «Вся власть Советам!»

- Перевага сил більшовиків було вирішальним. Потрібен був тільки привід для початку військових дій, і він знайшовся. 24 жовтня глава уряду А.Ф.Керенський віддав наказ про закриття більшовицьких газет. У той же день до вечора сили військово-революційного комітету, майже не зустрічаючи опору з боку захисників Тимчасового уряду, стали переходити в наступ, в ніч на 25 вони зайняли мости, державний банк, телеграф та інші намічені стратегічні об'єкти. Увечері того ж дня почалося оточення Зимового Палацу, де розміщувалося Тимчасовий уряд. Повстання розвивалося майже безкровно. Лише під час облоги Зимового Палацу лунала рушнична стрільба і гриміли залпи артилерії. Члени Тимчасового уряду були арештовані й укладені в Петропавловську фортецю. Глава уряду Керенський втік: зводили розведені Керенським мости, роззброїли виставлені урядом караули, брали під свій контроль вокзали, електростанцію, телефонну станцію, телеграф і т. д., і т. д., і все це без єдиного пострілу, спокійно й методично, - не спали в ту ніч члени Тимчасового уряду на чолі з Керенським довго не могли зрозуміти, що відбувається, про дії ВРК дізнавалися по «вторинним ознакам»: в якийсь момент в Зимовому палаці відключили телефони, потім - світло ...

- Спроба невеликого загону юнкерів на чолі з народним соціалістом В. Б. Станкевичем відбити телефонну станцію закінчилася невдачею, і вранці 25 жовтня (7 листопада) під контролем Тимчасового уряду залишався лише Зимовий палац, оточений загонами червоної гвардії. Сили захисників Тимчасового уряду становили приблизно 200 ударниць жіночого батальйону смерті, 2-3 роти юнкерів і 40 інвалідів Георгіївських кавалерів, очолюваних капітаном на протезах
- В 21:00 холостий постріл з Петропавлівської фортеці подав сигнал до початку штурму Зимового палацу. В 2 години ночі 26 жовтня (8 листопада) озброєними робітниками, солдатами Петроградського гарнізону й матросами Балтійського флоту на чолі з Володимиром Антоновим-Овсієнком був узятий Зимовий палац і заарештовано Тимчасовий Уряд

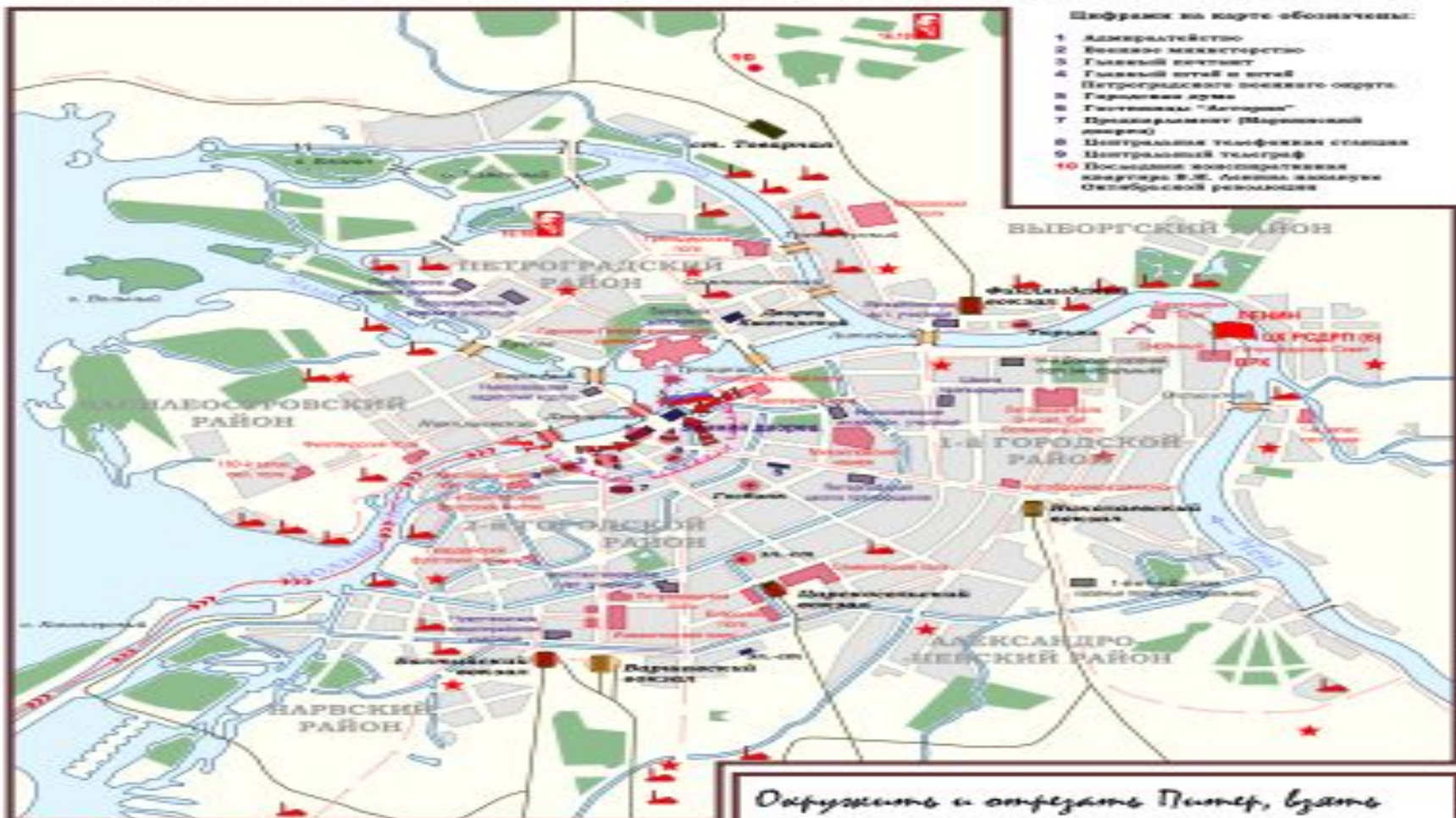

ВООРУЖЕННОЕ ВОССТАНИЕ В ПЕТРОГРАДЕ 24-25 октября (6-7 ноября) 1917 г.

- Шифры на карте обозначают:
- 1 Адмиралтейство
  - 2 Военное министерство
  - 3 Главный штаб
  - 4 Главный штаб и штаб Петроградского военного округа
  - 5 Генеральная армия
  - 6 Генштаб "Ангара"
  - 7 Директорат (Министерство юстиции)
  - 8 Центральная телефонная станция
  - 9 Центральный телеграф
  - 10 Поездная железнодорожная станция В.И. Ленина на линии Октябрьской железной дороги

- Военно-революционный комитет. ЦК РСДРП (Б) Петроградский комитет.
- Районные революционные комитеты Военно-революционных организаций и комитет Красной гвардии в районе и комитет комитета формирования отрядов Красной гвардии на заводах и фабриках.
- Заводские ЦК Военно-революционных комитетов В.И. Ленина (составленные на основе подпольных комитетов рабочих комитетов).
- Революционные комитеты Петроградского гарнизона.
- Революционные комитеты Балтийского флота (арьергард Морской).
- Военные организации.
- Военные отряды города.
- Часть Петроградского гарнизона размещенная на берегу Финского залива.
- Первое столкновение революционных сил с войсками у телеграфов. 24 октября.
- Основание штаба центрального революционного комитета и гарнизона. 25 октября.
- Путь следования и выходы своего отряда Балтийского революционного комитета в 15-16 ч. 25 октября.
- Обстрел Заводов дюриня в Петроградском районе 23 октября.
- Обстрел Заводов дюриня в Петроградском районе 24 октября и 25 октября.
- Обстрел Заводов дюриня в 2 ч. 30 мин. 26 октября.

Окружите и отрезайте Питер, взятие его камбинреволюционной атакой флота, рабочие и войска, — такова задача, требующая искусства и тройной смелости.

8 октября 1917 г. В. И. Ленин

- 25 жовтня відкрився II з'їзд Рад. На ньому, відразу після перемоги повсталих, були прийняті ленінські декрети про мир, про землю і про владу. Росія оголосила про вихід зі світової війни. Скасована приватна власність на землю. Завдяки цим декретам більшовики розташували до себе більшість мас - і в першу чергу селянство. Тим самим ленінці уникли головної помилки Тимчасового уряду, через які воно не отримало суспільної підтримки.
- Декрет про владу проголосив перехід влади до Рад робітничих, солдатських і селянських депутатів. Обрано новий склад Всеросійського центрального виконавчого комітету (ВЦВК). До нього увійшли 62 більшовики і 29 лівих есерів. Створено новий уряд - Рада народних комісарів (РНК). Його очолив Ленін.
- У листопаді Поради захопили владу в Москві. Почався триумфальний хід Радянської влади по країні.
- До **березня 1918** року нова влада встановилася практично у всіх регіонах Росії.

В ЦЕЙ ЧАС НА
УКРАЇНІ

На відміну від Петрограду та Москви, в Києві за владу конкурували не дві, а три політичні сили: Тимчасовий уряд в особі Виконавчого комітету міської Думи, більшовики і Центральна Рада. Тимчасовий уряд, серед всіх військ київського гарнізону міг розраховувати лише на юнкерів військових училищ і деякі окремі частини, більшовиків підтримували військові частини, що розміщувалися в заводі «Арсенал». Ці сили були приблизно рівні, тому результат подій визначили частини, що знаходилися під контролем Центральної Ради, та в яких переважали українці.

Окрім незначних епізодів, озброєних зіткнень не було — сторони обмежилися з'ясуванням своїх сил. Оцінивши ситуацію, Центральна Рада направила вірні частини проти сил Тимчасового уряду. Після цього війська вірні Тимчасовому уряду капітулювали. В результаті влада в Києві перейшла до Центральної Ради.

Аналізуючи політику більшовиків в період жовтневого перевороту, газета «Нова рада» у статті «Хто з ними» від 10 листопада 1917 року писала: «Вони й зараз поводяться на Україні як господарі й завойовники-переможці: де хочуть трусять, кого хочуть арештовують, мають своє військо. Поводяться так, ніби іншої влади в Києві і інших містах немає, утворили свої органи влади, не сваряться з нашою владою і не миряться, не повстають проти української влади, але нахваляються». Далі автор статті попереджає: «А що гірше всього, що можуть завтра заревти гармати по вулицях Києва і що тоді буде з серцем України – страшно подумати»¹

